

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 21/12121-32
Saksbehandler Trond S Kristiansen

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	17.09.2026
Fylkesutvalget	06.10.2026

Rammevilkår for den nasjonale havvindsatsingen

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Agder fylkeskommune mener prinsippet om bærekraft skal legges til grunn for utvikling av norsk havvind.
2. Agder fylkeskommune mener Stortinget må legge til rette for en bredt forankret, langsiktig og forpliktende havvindpolitikk som gir forutsigbarhet for kraftsystemet, næringslivet og havvindindustrien.
3. Agder fylkeskommune ber regjeringen fastsette en forpliktende tempoplan for utlysning og tildeling av nye havvindområder med mål om
 - a. tildeling av minimum 5 GW ny bunnfast havvind i sørlige Nordsjø innen 2030
 - b. 30 GW innen 2040.
4. Agder fylkeskommune mener staten må bidra med nødvendige lån, garantier og finansieringsordninger for etablering av utbyggingshavner i Norge.
5. Agder fylkeskommune opprettholder sitt tidligere standpunkt om å ikke fornye Skagerrak 1 og 2, men ber regjeringen vurdere hybride nettløsninger for framtidige havvindutbygginger i sørlige Nordsjø, forutsatt at slike løsninger
 - a. gir en betydelig økning i krafttilgangen til Norge.
 - b. bidrar til å sterkt redusere, eller fjerne, behovet for statlig støtte til nye bunnfaste havvindutbygginger.
 - c. bygger på avtaler som sikrer en rettferdig fordeling av kostnader og gevinster mellom de deltakende landene.

Vedlegg

Fylkestinget 2021 Havvind - muligheter for Agder

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren mener at Norge trenger en samlet, langsiktig og forpliktende energipolitikk for å sikre nødvendig kraftproduksjon og forutsigbarhet for næringsliv og industri. I denne sammenheng vurderes havvind som en sentral løsning for å dekke framtidig kraftbehov.

Fylkeskommunedirektøren foreslår jevnlige tildelinger av nye havvindområder og statlig tilrettelegging for utbyggingshavner. Fylkeskommunedirektøren mener Agder fylkeskommune bør opprettholde sitt nei til fornyelse av Skagerrak 1 og 2, men åpne for hybridkabler som kan gi økt krafttilgang og bedre samfunnsøkonomi. Da må samtidig kostnader og gevinster fordeles rettferdig mellom involverte land.

Saksopplysninger

Regjeringen arbeider med en nasjonal tempoplan for havvind. Planen er varslet lagt fram for Stortinget i løpet av 2026.

Agder fylkeskommune har over tid bygget opp en tydelig strategisk retning for å sikre at regionen tar en ledende rolle i norsk havvindsatsing. Arbeidet er formelt forankret i fylkestingets vedtak i juni 2021 (vedlagt), der det ble slått fast at prinsippet om bærekraft skal legges til grunn for den nasjonale havvindsatsingen. Blant fylkestingets øvrige målsettinger var å

- posisjonere regionalt næringsliv innenfor hele verdikjeden for havvind.
- etablere baser og havner for utbygging og drift til Agder.
- sikre ilandføring for videreforedling av kraften i regionen og styrke lokal industri.
- være en aktiv premissleverandør i den nasjonale havvindpolitikken.

Fremtidens Havvind er et regionalt samarbeidsprosjekt. I styringsgruppen for Agder fylkeskommune sitter fylkesordfører, opposisjonsleder og leder for hovedutvalg for næring, kultur og miljø. Andre deltagere i styringsgruppen er: LO Agder, NHO Agder, UiA, GCE Node, Næringsalliansen, Å Energi og kommunene; Kristiansand, Lindesnes, Farsund og Lyngdal. Styringsgruppen for Fremtidens Havvind har vedtatt følgende suksesskriterier for havvind:

- Utlysningstakt mot 2030 – 5 GW med runder i 2027 og 2029
- Forutsigbarhet for industriell oppbygging
- Skalering og læring for kostnadsreduksjon – volum gir effektivitet
- Industriutvikling i hele verdikjeden
- Hjemmemarked som vekstmotor for havner og industrikapasitet
- Styrke norske havner og maritim næring sin konkurranseevne i Nordsjøbassenget
- Hybridløsninger for bunnfast havvind i Sør-Norge og utvidelse av Sørvest F

Fremtidens Havvind, i samarbeid med GCE Node, har spilt følgende inn til den kommende tempoplanen for havvind:

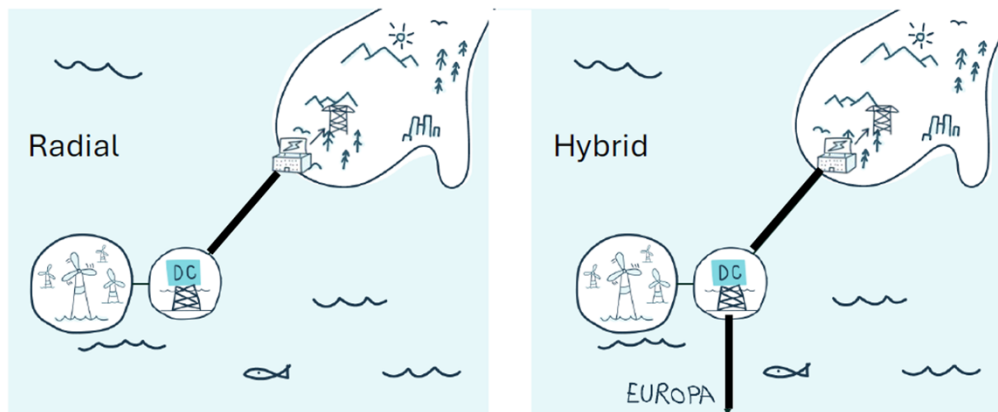
- Klar og tydelig tempoplan for å nå statens ambisjoner om 30 GW (150 TWh) tildelt innen 2040.

- Øremerkede midler til industriområder med kaifront til havvind over statsbudsjett 2027 (SIVA).
- Tildele 5 GW (25 TWh) havvind innen 2030.
- Videre bygge ut områdene Sørvest B, C, D og forlengelse av F (bunnfaste havvindområder i sørlige del av Nordsjøen).

Agder fylkeskommunes engasjement har også vært koblet mot bygging av regional kompetanse og infrastruktur. Dette arbeidet har omfattet

- tilrettelegging for nødvendig havneinfrastruktur ved utbyggingshavner (Hausvik og Windport) og driftsbaser (Farsund, Lindesnes og Kristiansand)
- koordinert satsing på kompetanse gjennom videregående skoler, fagskoler og universitetet.
- å støtte ulike næringssamarbeid for posisjonering og kompetansebygging mot havvind.

Statnetts rapport «Utvikling av nett til havs 2025» (oktober 2025) er en del av regjeringens kunnskapsgrunnlag for den kommende Tempoplanen for havvind. Statnett peker på at det er to transportløsninger for nye bunnfaste havvindparker. Disse er enten som en radial, med ilandføring til Norge. Eller en hybrid med tilkobling både til Norge og til et naboland.

Kilde Statnett

Mulige transportløsninger for kraft fra nye bunnfaste havvindparker.

De viktigste punktene fra Statnetts rapport er:

- Havvindpark med radial vil
 - være samfunnsøkonomisk negativ
 - kreve statlig støtte
 - gi betydelig reduksjon i kraftpris
- Havvindpark med hybrid vil
 - være samfunnsøkonomisk positiv
 - kreve lite til ingen statlig støtte
 - gi moderat reduksjon av kraftpris

I Hamburg-deklarasjonen ble inngått 26. januar 2026 mellom Belgia, Danmark, Frankrike, Tyskland, Irland, Luxembourg, Nederland, Norge og Storbritannia. Her var det enighet om bl.a. følgende:

- Gjøre Nordsjøen til Europas viktigste hub for ren energi.
- Ambisjon om 300 GW (1 500 TWh) felles havvind i Nordsjøen innen 2050.
- Arbeide mot opptil 100 GW (500 TWh) grensekryssende havvindprosjekter innen 2050, der kraftproduksjon og nett kobles til flere land samtidig (hybrider).
- Det skal lages avtaler for å sikre at kostnader og gevinster fordeles på en rettferdig måte mellom landene som deltar i prosjektene.

Vurderinger

Bakgrunnen for denne saken er at fylkeskommunedirektøren, i tråd med fylkestingets vedtak følger opp ambisjonen om at Agder fylkeskommune skal være en tydelig stemme i havvindpolitikken når Stortinget skal behandle den kommende tempoplanen.

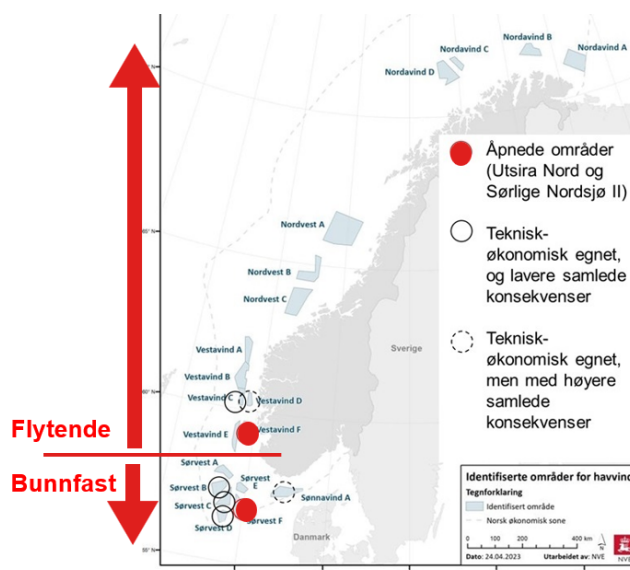
Fylkeskommunedirektøren mener fortsatt at vedtaket til fylkestinget i 2021 om at bærekraft skal legges til grunn for utvikling av norsk havvind skal være styrende i den norske havvindsatsingen.

Energipolitikken i Norge er etter fylkeskommunedirektørens syn preget av omkamper og beslutningsvegring. Det er behov for en forpliktende og samlet energipolitikk slik at næringsliv og industri har sikkerhet når de skal investere og planlegge.

I følge Energikommisjonen trenger Norge innen 2030 minst 40 TWh ny kraftproduksjon. Statnett mener Norge trenger fra 80 til 120 TWh ny kraft innen 2050. Målene til Energikommisjonen vil ikke bli nådd, men målene til Statnett kan bli det. Etter fylkeskommunedirektørens oppfatning kan havvind bli en viktig bidragsyter til at Norge vil få den nødvendige kraften vi trenger mot 2050. Andre bidragsytere bør kunne være kjernekraft, landvind og ny vannkraft, men vi trenger uansett en storstilt havvindutbygging. Og vi trenger den raskt.

Arbeidet med havvind i Norge omfatter i dag både bunnfast havvind (Sørlige Nordsjø II fase 1, på Sørvest F) og flytende havvind (Utsira Nord, på Vestvind F). Begge vil bygges ut med radial til land. Begge vil kreve ulik grad av statlig støtte.

- **Sørlige Nordsjø II, fase 1**
 - Produksjon 7,5 TWH
 - Bunnfast (Støtte 3 mrd/TWh)
 - Kraftløsning: radial
 - Utbygging 7-8 år
 - Oppstart 2031 (tildelt 2024)
- **Utsira Nord**
 - Produksjon 2,3 TWH
 - Flytende (Støtte 15 mrd/TWh)
 - Kraftløsning: radial
 - Utbygging 9-10 år
 - Oppstart: 2034 (?) (tildelt 2025)
- **Vindkraft på land**
 - 16 TWH (2025)
 - Snitt pr vindpark 0,3 TWH
 - Utbygging 10-12 år

Status havvind i Norge Kilde: NVE/Agder fylkeskommune

Fylkeskommunedirektøren legger i denne saken vekt på videre utbygging av bunnfast havvind i sørlige Nordsjø, særlig i områdene Sørvest B, C, D og F. Dette er områder Agder

fylkeskommune tidligere har støttet for havvindutbygging, og hvor hybride nettløsninger kan være aktuelle.

Fylkeskommunedirektøren støtter Fremtidens Havvinds innspill om jevnlig tildeling av havvindområder for å sikre forutsigbarhet for industrien. Som et første steg bør det tildeles minst 5 GW (25 TWh) ny bunnfast havvind i sørlige Nordsjø (Sørvest B, C, D og F) innen 2030. Samtidig må utbyggingen bidra til aktivitet og verdiskaping i norsk leverandørindustri. Fylkeskommunedirektøren mener derfor at staten må stille med nødvendige lån og garantier for å sikre etablering av utbyggingshavner for havvind i Norge.

Ifølge analyser fra Volt Power Analytica og BCG forventes Sørlige Nordsjø II fase 1 å gi betydelige gevinster for strømkundene. Beregningene viser at hver krone staten investerer i prosjektet kan gi mer enn ti kroner tilbake i form av lavere strømpriser over anleggets levetid. Samtidig peker jo Statnett på at framtidige bunnfaste havvindprosjekter kan realiseres med lavere eller ingen støttebehov dersom de bygges ut med hybridkabler. Hybride løsninger øker samfunnsnyttien gjennom mer effektiv utnyttelse av infrastrukturen og gir muligheter for krafthandel også i perioder med lav havvindproduksjon.

En hybridkabel vil altså i perioder med lav havvindproduksjon kunne fungere som en utvekslingsforbindelse mellom landene den er knyttet til. Samtidig skiller hybride løsninger seg fra tradisjonelle mellomlandsforbindelser ved at kostnadene ikke dels likt, men kan fordeles mer rettferdig mellom landene. Samt gir økt krafttilgang til Norge og gir betydelige ringvirkninger for regional leverandørindustri. Samtidig som det reduserer eller fjerner behovet for statlig støtte. Fylkeskommunedirektøren mener derfor at Agder fylkeskommune bør opprettholde sitt nei til fornyelse av Skagerrak 1 og 2, og isteden åpne for nye bunnfaste havvindutbygginger i sørlige Nordsjø med hybride nettløsninger. Eventuelle prosjekter må da bygge på avtaler som sikrer en rettferdig fordeling av kostnader og gevinster mellom deltakerlandene, i tråd med prinsippene i Hamburg-deklarasjonen.

Regionplan Agder 2030

Saken underbygger målet om at Agder skal være et attraktivt lavutslippssamfunn hvor høy kompetanse gjør at naturressurser brukes på en bærekraftig måte til å skape nye og framtidsrettede produkter, løsninger og tjenester.

Økonomiske konsekvenser

Saken har ingen direkte økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren mener at Agder fylkeskommune bør være en tydelig pådriver for en langsiktig og forpliktende havvindsatsing som bidrar til å sikre Norges framtidige kraftbehov og styrke den regionale leverandørindustrien. Det anbefales at fylkeskommunen støtter jevnlig tildeling av nye havvindområder i sørlige Nordsjø, arbeider for etablering av nødvendige utbyggingshavner gjennom statlige garantier og lån, samt åpner for nye havvindprosjekter med hybridkabler der dette gir økt krafttilgang og senker eller fjerner behovet for statlig støtte. Samtidig bør Agder fylkeskommune opprettholde sitt nei til fornyelse av Skagerrak 1 og 2, og understreke at eventuelle hybride

løsninger må bygge på rettferdige avtaler om fordeling av kostnader og gevinster mellom deltakerlandene.

Kristiansand, Klikk eller trykk for å skrive inn en dato.

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør